

Sinteza

obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor la proiectul de lege cu privire Avocatul antreprenorilor (Ombudsman)
(număr unic 472/MEI/2020)

Proiect cu un nou titlu „Pentru modificarea unor acte normative”

Nr.	Autoritatea emitentă a obiecției/propunerii/recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/recomandării	Opinia autorului
1.	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (<i>demersul nr. 09/3663 din 02.07.2020</i>)	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
2.	Ministerul Justiției (<i>demersul nr. 04/4873 din 02.07.2020</i>)	<p>Prin proiectul examinat se propune instituirea entității publice – avocatul antreprenorilor și oficiului acestuia, care va asigura respectarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.</p> <p>Potrivit notei informative la proiect, avocatul antreprenorilor va realiza apărarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevenirea încălcării acestora; 	<p>Se acceptă.</p> <p>Inițiativa a fost conceptual modificată, fiind expusă în forma unui proiect de lege ce modifică mai multe acte normative, în esență Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52/2014.</p>

		<p>- monitorizarea și raportarea modului de respectare la nivel național;</p> <p>- promovarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor și a mecanismelor de apărare a acestora;</p> <p>- perfecționarea legislației;</p> <p>- colaborarea internațională în acest domeniu.</p> <p>Totodată, prin proiectul de lege înaintat se propune reglementarea modului de numire a avocatului antreprenorilor, termenului mandatului, principiilor de activitate și garanțiilor de independență în exercitarea mandatului, drepturilor și obligațiilor acestuia, precum și a modului de exercitare a atribuțiilor funcționale.</p> <p>Urmare examinării proiectului, ținem să remarcăm că majoritatea reglementărilor menționate <i>supra</i> sunt similare reglementărilor normative ale <i>Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)</i>, potrivit art. 1 alin. (1) al căreia, Avocatul Poporului asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către</p>
--	--	--

		<p>persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.</p> <p>Același concept se propune de către autorul proiectului pentru domeniul protecției drepturilor și intereselor antreprenorilor.</p> <p>Astfel, procedura de numire a avocatului antreprenorilor, selectarea și condiții de eligibilitate, propuse la art. 2 și art. 3 din proiect sunt similare reglementărilor normative din articolele 5-8 ale <i>Legii nr. 52/2014</i>, normele privind încetarea înainte de termen a mandatului avocatului antreprenorilor, prescise la art. 4 din proiect sunt similare cu cele din art. 14 al <i>Legii nr. 52/2014</i>, iar principiile de activitate, garanțiile de independență și inviolabilitatea avocatului antreprenorilor, prescise la articolele 6-8 din proiect, sunt identice celor din articolele 2-4 ale <i>Legii nr. 52/2014</i>. De asemenea, normele privind drepturile, obligațiile și protecția de stat a avocatului antreprenorilor din articolele 9-11 ale proiectului reproduc reglementările articolelor 11-13 din <i>Legea nr. 52/2014</i>, iar la Capitolul III normele privind modul de exercitare a atribuțiilor avocatului antreprenorilor (articolele 12-20 din proiect) sunt preluate din reglementările articolelor 16, 19, 21-27 din <i>Legea nr. 52/2014</i>. Pe lângă cele</p>
--	--	--

		<p>menționate, dispozițiile Capitolului IV privind Oficiul avocatului antreprenorilor (articolele 21-24 din proiect) sunt similare dispozițiilor articolelor 34-37 din <i>Legea nr. 52/2014</i>.</p> <p>În consecință, având în vedere similitudinea conceptuală a statutului avocatului antreprenorilor, propus de către autor, cu cel al Avocatului Poporului, stabilit prin <i>Legea nr. 52/2014</i>, considerăm mai oportună operarea modificărilor corespunzătoare în legislația existentă sub aspectul abordat, decât elaborarea și adoptarea unui act legislativ separat, prin care se vor dubla normele și principiile deja stabilite și reglementate.</p> <p>În context, invocăm constatările Curții Constituționale în Avizul nr. 3/2016 la proiectul de lege pentru completarea Constituției Republicii Moldova</p> <p>cu articolul 59¹ (Avocatul Poporului) (Sesizarea nr. 32c/2016), potrivit căreia „[...] instituția Avocatului Poporului joacă un rol fundamental în consolidarea democrației, a statului de drept și a drepturilor omului. Această instituție este un garant al dezvoltării democratice și reprezintă una dintre autoritățile mediatoare între societate și stat, în vederea asigurării dialogului și a respectării valorilor</p>
--	--	---

		<p>universale privind drepturile și libertățile omului.[...] Instituția Ombudsmanului poate acționa ca mecanism al responsabilității democratice, promovînd astfel progresul drepturilor omului într-un stat, și poate fi considerată o instituție cu responsabilitate orizontală în guvernările democratice.[...] Rolul Ombudsmanului trebuie să constea în îmbunătățirea responsabilității administrative a guvernanților, prin analiza imparțială și obiectivă a comportamentului administrației publice, prin recomandările de lege ferendă și inclusiv prin acțiuni în fața justiției. [...] În jurisprudența sa (HCC nr. 22 din 16 iulie 2015) Curtea a subliniat faptul că Avocatul Poporului acționează, de obicei, în societățile democratice, pentru consolidarea mecanismelor de responsabilizare a tuturor actorilor implicați în protecția drepturilor fundamentale, facilitînd realizarea bunei-guvernări într-un stat de drept.”(§17-§20).</p> <p>Pornind de la cele expuse, este de menționat că, în vederea îndeplinirii misiunii privind asigurarea dialogului și a respectării valorilor universale privind drepturile și libertățile omului, potrivit Legii nr. 52/2014, în Republica Moldova există doi Avocați ai Poporului, unul</p>
--	--	--

	<p>dintre care este specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului, cu specificarea atribuțiilor acestuia la art. 17.</p> <p>Prin urmare, pentru evitarea dublărilor legislative, se recomandă autorului proiectului să examineze posibilitatea suplinirii <i>Legii nr. 52/2014</i> cu reglementări specifice avocatului antreprenorilor, conform exemplului privind reglementările normative referitoare la Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.</p> <p>Totodată, nemijlocit la proiect, ținem să atenționăm asupra următoarelor discrepanțe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la art. 1 alin. (3) din proiect se prescrie că <i>„Avocatul antreprenorilor realizează apărarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor prin...raportarea modului de respectare la nivel național...”</i>, pe când reglementările privind modul de raportare nu sunt reflectate pe parcursul textului proiectului; 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Sintagmele „raportarea modului de respectare la nivel național” este necesar a fi menținută, considerând faptul că, potrivit Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Oficiului Avocatului Poporului, care activează potrivit Regulamentului de organizare și funcționare al Oficiului ce se aprobă de către Parlament, dispune de reprezentanțe, care asigură exercitarea funcțiilor și competențelor Oficiului la nivel național. Mai mult, sintagmele evocate denotă faptul că, competențele Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor nu vor fi limitate la o anumită regiune, ci reprezintă</p>
--	--	---

		<p>interesele legitime ale antreprenorilor indiferent de sediul acestora.</p> <p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p> <p>Se acceptă, textul expus a fost formulat în corelare cu prevederile Codului civil.</p> <p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>- în cazul reglementărilor alin. (5) din art. 2 nu s-a ținut cont de normele privind încetarea înainte de termen a mandatului avocatului antreprenorilor, prescrise la art. 4 din proiect;</p> <p>- la art. 3 alin. (3) privind cerințele funcției de avocat al antreprenorilor, a fost omisă o cerință importantă în cazul dat privind faptul că persoana nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciară sub forma tutelei (a se vedea art. 6 alin. (1) lit. b) din <i>Legea nr. 52/2014</i>);</p> <p>- la art. 4 nu a fost reflectată procedura de revocare;</p> <p>- pornind de la cele propuse la art. 11 alin. (2), se va ține cont că în acest context urmează a fi completată anexa la <i>Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică</i>;</p> <p>- dat fiind faptul că articolele 15, 19 și 20 constau dintr-un singur alineat, prescripțiile</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>normative respective se vor expune fără numerotarea cu „(1)”;</p> <p>- la art. 17 alineatele (2) și (3) nu este clară prescrierea termenelor de „15 zile” și, respectiv, „10 zile”, care sunt considerabil mai mici decât termenele pentru acțiuni similare, prevăzute la art. 24 alineatele (3) și (4) din <i>Legea nr. 52/2014</i>.</p>	<p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
3.	<p>Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității întreprinzător (Demersul nr. 38-01-1508/10.07.2020 Procesul-verbal nr.22 din 07.07.2020)</p>	<p>Urmare analizei a proiectului de act normativ nominalizat mai sus menționăm lipsa de careva norme contradictorii cu principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător stabilite în <i>Legea nr.235/2006</i>.</p> <p>Totodată, în vederea îmbunătățirii proiectului, se recomandă a analiza următoarele aspecte:</p> <p>1. Potrivit prevederilor alin. (2) al art. 1 al proiectului, „(2) <i>Avocatul Antreprenorilor și Oficiul care activează sub autoritatea sa este entitatea publică care asigură respectarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor de către autoritățile publice</i>”. În vederea racordării la prevederile art. 58 al Codului Civil se recomandă concretizarea formei organizatorico-juridice a entității publice</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>

	<p>respective, precum și coraportul între funcția de „Avocatul Antreprenorilor” și „Oficiul care activează sub autoritatea sa”.</p> <p>2. Reieșind din soluțiile descrise în AI elaborat anterior de autori, se recomandă formularea unei norme care ar accentua că Avocatul Antreprenorilor se va specializa în asistența întreprinderilor mici și mijlocii, oferind asistență necesară preponderent acestora.</p> <p>- În art. 1 alin (2) considerăm oportun completarea cu sintagma „și monitorizează” după cuvintele ”Avocatul Antreprenorilor și Oficiul care activează sub autoritatea sa este entitatea publică care asigură”;</p> <p>- considerăm necesar de a stabili în art. 2 prevederi referitoare la raportarea Avocatului Antreprenorilor despre activitatea sa (instituției care îl numește în funcție - Parlamentului);</p>	<p>Nu se acceptă. Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor va realiza apărarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor, indiferent de tipul întreprinderii, clasificate după numărul angajaților acesteia.</p> <p>Nu se acceptă, propunerea este superfluă, în măsura în care proiectul dispune că, „Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor realizează apărarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor prin: prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare la nivel național.”</p> <p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
--	---	--

	<p>- considerăm necesar de a corela prevederile art. 2 alin (2) prevederilor art. 8 legea 158 din 04.07.2008 cu privire la funcționarul public, conform căreia Avocatul Poporului este funcționar public de conducere de nivel superior;</p> <p>- în art. 9 g) este necesar prevederea expresă a cazurilor "stabilite de lege" sau a trimiterii la cadrul legal corespunzător;</p> <p>- considerăm necesară revizuirea prin prisma prevederilor constituționale, a prevederilor art. 12. În conformitate cu art.114 din Constituția R. Moldova, justiția se înfăptuiește numai în numele legii. Această prevedere constituțională protejează justiția de orice amestec în activitatea instanțelor judecătorești și a altor organe de drept, care contribuie la înfăptuirea justiției persoanelor fizice și juridice, precum și a altor puteri publice ale statului. [1, p. 465-466].</p> <p>Atât în conținutul textului proiectului de lege cu privire la Avocatul Antreprenorilor, cât și în</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul propune ca Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor se dețină statut de demnitate publică, în virtutea competențelor atribuite acestuia. Drept consecință, se propun amendamentele de rigoare la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.</p> <p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p> <p>Nu se acceptă, obiecția nu este clară. Proiectul nu acordă Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor dreptul de a efectua acte proprii unei instanțe de judecată, precum și nici dreptul de a interveni în activitatea acestora, care, nu acceptă evident nici o imixtiune externă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

		<p>Nota informativă și documentul de analiză a impactului de reglementare, autorul face trimitere la <i>Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000</i> (făcând o analiză privind contestările înaintate în instanța de contencios administrativ etc.), care a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a <i>Codului administrativ al Republicii Moldova la 01.04.2018</i>.</p> <p>Autorul menționează că prezentul proiect de lege presupune, în principiu diminuarea cheltuielilor în ceea ce privește elaborarea frecventă a actelor normative și documentelor de politici cu referire la <i>modificarea cadrului juridic de reglementare a activității de întreprinzător</i>. Totodată, crearea și instituirea entității Avocatului Antreprenorilor și Oficiului care activează sub autoritatea sa (personal – 11 funcții) ar presupune cheltuieli enorme de instituire (ce țin de serviciile de locațiune, tehnică de lucru, servicii bancare, softuri etc.), precum și cheltuieli anuale pentru resursele umane, cheltuieli de consum, cheltuieli privind deplasările în interes de serviciu etc. În acest sens, se analizează disponibilitatea bugetului de stat la crearea și implementarea unei asemenea instituții, respectând prevederile Legii nr</p>	<p>Astfel de norme nu se regăsesc în redacția proiectului, care a fost perfectată ulterior.</p>
		<p>Se acceptă.</p> <p>Concomitent evocăm că, potrivit art.37 alin.(2) al Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) „Bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”</p>	

	<p>181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.</p> <p>În conformitate cu abordarea unui conținut sistemic al actului normativ, din textul art. 1, alin. (3) după prima utilizare a cuvântului „prin”, se vor exclude toate celelalte prepoziții „prin”.</p> <p>La art. 3 alin. (2) sintagma „se publică în mijloace de informare în masă” va fi substituită cu „se publică utilizând mijloacele de informare în masă”.</p> <p>La art. 14 alin. (1), lit. c) se vor exclude cuvintele „în vigoare”, ca fiind inutile, deoarece referințele la actele normative reprezintă doar referințe la legislația în vigoare, numai pentru excepții se specifică dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.</p> <p>Pot crea dificultăți în implementare și aplicare conținutul art. 14, alin. (5) potrivit căruia <i>nu este primită spre examinare sesizarea depusă peste un an de la data constatării încălcării drepturilor și intereselor legitime, cu excepția cazurilor când Avocatul Antreprenorilor poate prelungi acest termen, dar nu mai mult decât cu</i></p>	
	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>	
	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>	
	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>	

	<p><i>un an, deși Codul civil prevede la art. 391 termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intențării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. În acest caz antreprenorul căruia i s-a încălcat un drept nu va apela la asistența Avocatului Antreprenorului, dar direct se va adresa cu o cerere în instanța de judecată.</i></p>	
	<p>Se atestă lipsa reglementărilor ce țin de <i>dispozițiile finale sau tranzitorii</i>, care potrivit reglementărilor art. 41 al Legii nr. 100/2017 constituie element obligatoriu al actului normativ.</p>	<p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
	<p>Subsidiar, se recomandă scrierea corectă a cuvintelor ce au în conținutul său litera „î” și litera „â” în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016 cu privire la punerea în aplicarea a Hotărârilor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr. 167 din 07 iulie 2016 și nr. 205 din 25 iulie 2016 și înlăturarea erorilor gramaticale.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Luând în considerație importanța majoră pentru societate a adoptării proiectului de lege privind</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		<p>Avocatul Antreprenorilor, se recomandă autorului introducerea preambulului ca element structural al actului normativ, care definește scopul și rațiunea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ, motivația social-politică, economică sau de altă natură, precum și direcțiile principale care sunt reflectate în actul normativ, potrivit prevederilor art. 41, 43 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Prin prisma prevederilor art.43 al Legii nr.100/2017 privind actele normative, preambulul nu este obligatoriu pentru actele normative, purtând caracter opțional.</p>
4.	<p>Ministerul Finanțelor <i>(demersul nr.04-06/567 din 16.07.2020)</i></p>	<p>1) Proiectul de lege nu stabilește în mod cert statutul juridic de organizare al Avocatului Poporului/Oficiului acestuia. În această privință menționăm că, prevederile art.3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 definește expres noțiunile de “autoritate/instituție bugetară”.</p> <p>Astfel, întru evitarea diverselor interpretări, în proiect se va utiliza una din aceste noțiuni (autoritate bugetară sau instituție bugetară).</p> <p>2) Având în vedere că prin art.2 alin.(2) se stabilește că Avocatul Antreprenorilor exercită funcție de demnitate publică, se impune necesitatea completării în acest sens a anexei la</p>	<p>Se acceptă. Inițiativa a fost conceptual modificată, fiind expusă în forma unui proiect de lege ce modifică mai multe acte normative, în esență Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52/2014.</p> <p>Se acceptă. Au fost introduse modificări corespunzătoare în textul Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.</p>

	<p>Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.</p> <p>3) Art.12 lit.h) stabilește dreptul Avocatului Antreprenorilor să depună sesizări la Curtea Constituțională. Astfel, avînd în vedere că subiecții cu drept de sesizare a Curții Constituționale sunt prevăzuți în mod exhaustiv în art.25 din Legea nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională și art.38 din Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995, se impune necesitatea completării prevederilor date cu dreptul Avocatului Antreprenorilor de a depune asemenea sesizări.</p> <p>4) De asemenea, promovarea acestui proiect de lege atrage necesitatea promovării concomitente a modificărilor respective în Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice și</p> <p>Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.</p> <p>5) La art.17 alin.(2) și (3) se propune substituirea termenelor de "15 zile" și "10 zile" cu termenele "30 zile" și, respectiv, "45 de zile".</p>	<p>Se acceptă. Au fost introduse modificări corespunzătoare în textul Legii nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională și al Codului jurisdicției constituționale nr.502/1995.</p> <p>Nu se acceptă. Noua funcție propusă - Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor nu este o funcție publică, ci o funcție de demnitate publică.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
--	---	--

	<p>În acest sens, menționăm că, potrivit art.24 alin.(3) și (4) din Legea n.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), ”(3) Autoritatea sau persoana cu funcție de răspundere care a primit avizul este obligată să-l examineze în termen de 30 de zile și să comunice în scris Avocatului Poporului despre măsurile luate în vederea remedierii situației.</p> <p>(4) În cazul în care Avocatul Poporului nu este de acord cu măsurile întreprinse, el este în drept să se adreseze unui organ ierarhic superior pentru luarea măsurilor ce se impun în vederea executării recomandărilor cuprinse în avizul său și/sau să informeze opinia publică. Organul ierarhic superior este obligat să comunice despre măsurile luate în termen de 45 de zile.”</p> <p>Având în vedere prevederile enunțate, considerăm că aceleași termene (30 de zile și, respectiv, 45 de zile) urmează a fi prevăzute și referitor la examinarea avizelor/recomandărilor Avocatului Antreprenorilor.</p>	
	<p>6) La compartimentul fundamentarea economico-financiară din nota informativă la proiect, cheltuielile de personal (estimate la cca 1,9 mil. lei) urmează a fi revăzute ținând cont de prevederilor anexei nr.2 la Hotărârea</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Vor fi prezentate propuneri de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru acest scop în procesul elaborării bugetului de stat</p>

		<p>Guvernului nr.1001/2011 cu privire la Normele privind instituirea subdiviziunilor structurale ale autorității publice. Se atrage atenția că, în proiectul prezentat se propune crearea instituției Avocatului Antreprenorului și oficiul acestuia, cu finanțare de la bugetul de stat, însă costurile estimate nu corespund cu normele privind instituirea subdiviziunilor structurale ale autorităților publice.</p> <p>Totodată, potrivit calculelor prezentate, cheltuielile anuale de întreținere ale instituției (fără cheltuieli de personal) au fost subestimate cu cca 1,3 mil. lei.</p> <p>Potrivit calculelor Ministerului Finanțelor, aceste cheltuieli se vor ridica la cca 1,6 mil. lei anual, plus cheltuielile cu caracter unic (achiziționarea tehnicii de calcul, mobilierului, automobilului etc.) în sumă de cca 1,0 mil. lei. Astfel, cheltuielile anuale ale instituției vor constitui cca. 3,5 mil. lei (fără cheltuielile cu caracter unic).</p> <p>Legea bugetului de stat pe anul 2020 nr.172/2019 nu include alocații bugetare în vederea implementării proiectului de lege în cauză.</p> <p>Astfel, în conformitate cu art.17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității</p>	<p>pentru anul 2021 și a estimărilor pentru anii 2022-2023.</p>
--	--	--	---

		<p>bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p> <p>Prin urmare, în cazul aprobării unei decizii pozitive privind crearea instituției Avocatului Antreprenorilor, Ministerul Economiei și Infrastructurii urmează să prezinte propuneri de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru acest scop în procesul elaborării bugetului de stat pentru anul 2021 și estimărilor pentru anii 2022-2023.</p> <p>De asemenea, informăm că prin Planul de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană (Hotărârea Guvernului nr.1472/2016), la capitolul reorganizării instituțiilor și autorităților administrative guvernamentale în vederea sporirii responsabilității, eficacității și eficienței acestora, deja a fost realizată reforma administrației publice centrale, menită să asigure eficientizarea și sporirea calității serviciilor publice.</p>
--	--	--

	<p>În acest context, se propune examinarea posibilității atribuirii funcțiilor ce vor asigura apărarea drepturilor și libertăților antreprenorilor instituției publice Avocatul Poporului, instituite în conformitate cu Legea nr.52/2014. În acest sens, ținem să menționăm că potrivit prevederilor Legii prenotate, Avocatul Poporului (Ombudsmanul) asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În funcțiile Avocatului Poporului nu intră apărarea drepturilor și libertăților antreprenorilor.</p> <p>La moment, drepturile și obligațiile antreprenorilor sunt apărute prin intermediul uniunilor de întreprinderi/asociațiilor de business. Însă cadrul legal care ar oferi un statut clar și instrumentarul necesar promovării și apărării intereselor mediului de afaceri încă lipsește.</p> <p>Prin urmare, este oportună instituirea Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor, care va avea o misiune certă și specifică, în mod exhaustiv determinată de cadrul normativ ce se propune a fi modificat.</p> <p>Concomitent evocăm că, inițiativa a fost conceptual modificată, fiind expusă în forma unui proiect de lege ce modifică mai multe acte normative, în esență Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52/2014</p>
--	---	--

5.	<p>Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (<i>demersul</i> <i>nr.04/1- 05/3107 din</i> <i>17.07.2020</i>)</p>	<p>1) Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord:</p> <p>În opinia Ministerului, crearea instituției Avocatului Antreprenorilor nu se justifică din următoarele considerente.</p> <p>Potrivit proiectului misiunea Avocatul Antreprenorilor este de a asigura respectarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile. Sub acest aspect, menționăm că în raport cu cetățenii, care de multe ori fie nu dețin cunoștințe necesare pentru ași apăra drepturile și interesele, fie nu dețin mijloace financiare pentru ași angaja un apărător, fapt ce justifică garantarea de către stat a posibilității apărării acestor drepturi prin crearea instituției cum este Avocatul Poporului, antreprenorii dispun atât de resurse materiale cât și de resursele intelectuale pentru ași apăra drepturile și interesele. Astfel, apreciem că în cazul lezării unui drept al său de către o autoritate publică, antreprenorul ar apela mai degrabă la</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În funcțiile Avocatului Poporului nu intră apărarea drepturilor și libertăților antreprenorilor.</p> <p>La moment, drepturile și obligațiile antreprenorilor sunt apărare prin intermediul uniunilor de întreprinderi/asociațiilor de business. Însă cadrul legal care ar oferi un statut clar și instrumentarul necesar promovării și apărării intereselor mediului de afaceri încă lipsește.</p> <p>Prin urmare, este oportună instituirea Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor, care va avea o misiune certă și specifică, în mod exhaustiv determinată de cadrul normativ ce se propune a fi modificat.</p> <p>Concomitent evocăm că, inițiativa a fost conceptual modificată, fiind expusă în forma unui proiect de lege ce modifică mai multe acte normative, în esență Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52/2014.</p>
----	---	---	---

		<p>profesioniști, cum ar fi avocați sau alți prestatori de servicii, decât la instituția Avocatul Antreprenorilor atribuțiile căruia în raport cu autoritățile publice se rezumă la „prezentarea (...) <i>propunerilor și recomandărilor</i> privind repunerea în drepturi a antreprenorilor”.</p> <p>Totodată, atragem atenția că prevederile Codului administrativ nu permit ca un terț să formuleze o acțiune în contencios administrativ. Astfel, articolul 189 alineatul (1) din Codul administrativ stabilește că orice persoană <i>care revendică încălcarea unui drept al său</i> prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. Prin prisma acestei norme apreciem critic prevederile articolului 12 litera h) din proiectul Legii, potrivit căruia Avocatul Antreprenorului (...) înaintează acțiuni în instanțele judecătorești.</p> <p>De asemenea, dorim să atragem atenția că Codul administrativ a instituit posibilitatea anulării de către autoritatea ierarhic superioară a actelor administrative ale autorităților din subordine. Astfel, cu titlu de exemplu, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în exercitarea dreptului menționat, a anulat opt</p>
		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Dreptul Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor de a înainta acțiuni în instanțele judecătorești este întemeiat pe normele art.5 al Codului de procedură civilă, conform căruia „Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”</p>

		acte administrative emise de către autoritățile din subordine, contribuind astfel la apărarea drepturilor agenților economici și evitarea costurilor legate de un litigiu judiciar.	
6	Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru	<p>Numirea Avocatului Antreprenorilor - Parlamentul numește pentru un mandat de 3 ani, care poate fi reînnoit o singură dată, la propunerea Consiliului de Supraveghere.</p> <p>Consiliul de Supraveghere a instituției, compus din 3 blocuri: Guvernare; Parteneri externi de dezvoltare; Asociațiile de afaceri; Consiliul de Supraveghere organizează concurs public, votează pe blocuri candidatul, apoi Consiliul de supraveghere votează cu majoritate de voturi.</p> <p>Instituție publică "Oficiul AA", fondată de Parlament care asigură respectarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor de către</p>	<p>Nu se acceptă. Reieșind din atribuțiile și rolul Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor, prin prisma conceptului și stipulărilor Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, se consideră judicios ca acesta să dețină funcție de demnitate publică, similar statutului deținut la moment de către Avocatul Poporului, în virtutea Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul). În context, se amendează în mod corespunzător, Legea nr.199/2010. Or, conform art.6 al Legii nr.199/2010 „Ocuparea funcției de demnitate publică are loc prin alegeri sau prin numire, în condițiile legii.”</p> <p>Nu se acceptă. În temeiul art.32 al Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de</p>

	<p>autoritățile publice și entități subordonate. AA nu trebuie să aibă competența de a se implica în relațiile dintre organizații și întreprinderi.</p>	<p>specialitate, „Pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice.”</p> <p>Or, activitatea ce urmează a fi desfășurată de către Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor și nemijlocit funcționarii din cadrul actualului Oficiu al Avocatului Poporului, este calificată drept activitate cu caracter public, ce implică exercitarea prerogativelor de putere publică, ceea ce este impropriu unei instituții publice.</p>
	<p>De clarificat modul în care se implică în cadrul controalelor, perchezițiilor. Considerăm că atribuții mai restrânse, dar cu aplicabilitate clar definită sunt mai binevenite decât atribuții largi, dar neclare.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>

		<p>Excluderea limitărilor ce țin de cetățenie și cunoașterea limbii de stat. Introducerea criteriului de cunoștințe profunde despre problemele economice, sociale și guvernamentale din Moldova.</p> <p>Oficiul creat din: AA (angajat, dar nu funcționar public); Inspectori (angajați, dar nu funcționari publici) personal deservire tehnică și alt personal experți externi Salariile se stabilesc de Consiliul de supraveghere</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>În temeiul art.32 al Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, „Pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice.”</p> <p>Or, activitatea ce urmează a fi desfășurată de către Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor și nemijlocit funcționarii din cadrul actualului Oficiu al Avocatului Poporului, este calificată drept activitate cu caracter public, ce implică exercitarea prerogativelor de putere</p>
--	--	---	--

		<p>Finanțarea urmează să fie atât din surse bugetare, cât și din suportul organizațiilor financiare internaționale. Poate fi analizată și opțiunea în care Asociațiile reprezentative ale comunității de afaceri să contribuie la finanțare.</p> <p>De` introdus sancțiuni pentru împiedicarea executării atribuțiilor AA, refuzul de a prezenta, sau prezentare neconformă sau încălcarea termenului de prezentare a informațiilor solicitate.</p>	<p>publică, ceea ce este impropriu unei instituții publice.</p> <p>Nu se acceptă. Potrivit art.37 alin.(2) al Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) „Bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”</p> <p>Se acceptă. Se propun amendamentele corespunzătoare la Codul contravențional.</p>
7	<p>AMCHAM (demersul nr 89 din 21 iulie 2020)</p>	<p>AmCham Moldova susține de principiu necesitatea instituirii unei autorități publice care ar asigura respectarea drepturilor și intereselor mediului de afaceri, exprimându-și însă rezervele în ceea ce privește unele norme din proiect, care necesită a fi concretizate sau excluse, având în vedere comentariile ce urmează.</p>	

		<p>I. Despre statutul avocatului antreprenorilor și limitele împuternicirilor - se propune reformularea prevederilor proiectului și excluderea dispozițiilor care acordă Ombudsmanului atribuții de intervenție în activitatea de întreprinzător (Ombudsman – întreprinzător; întreprinzător – Ombudsman – întreprinzător), mai ales în contextul lipsei unor mecanisme clare de control asupra activității Ombudsmanului.</p> <p>Comentarii: Analizând prevederile și contextul elaborării proiectului, dar și spiritul viitoarei legi, se înțelege că funcția Ombudsmanului este menită în principal de a apăra drepturile și interesele agenților economici în raport cu autoritățile publice, fără a interveni în relațiile private. Respectiva concluzie poate fi desprinsă efectuând o analiză sistemică a proiectului de act normativ, în special prin prisma art. 12, art. 16, art. 17 și art. 18 din proiect.</p> <p>Într-o altă ordine de idei, se poate înțelege totuși că Ombudsmanul are dreptul să intervină în relațiile private ale antreprenorilor, fapt care ar putea fi în contradicție cu prevederile susmenționate.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
--	--	--	--

	<p>II. Despre selectarea candidaților la funcția de Avocat al Antreprenorilor - se propune reglementarea faptului că din comisia specială pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Antreprenorilor vor face parte 5 reprezentanți împuterniciți ai asociațiilor de business.</p> <p>Comentarii: Potrivit art. 3 alin. (1) din proiectul de lege, pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Antreprenorilor, în cadrul Parlamentului Republicii Moldova, se instituie o comisie specială, din a cărei componență fac parte inclusiv 5 reprezentanți ai mediului de afaceri. În opinia noastră, textul „5 reprezentanți ai mediului de afaceri” este de interpretare largă și îi lipsește caracterul cert, cercul persoanelor care pot fi considerate reprezentanți ai mediului de afaceri fiind foarte mare (e.g. orice administrator al persoanei juridice de drept privat).</p>	<p>Se acceptă. În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
	<p>III. Despre subiecții cu drept de sesizare a Avocatului Antreprenorilor În condițiile proiectului de lege, sesizarea adresată Avocatului Antreprenorilor se depune până la expirarea unui an din ziua încălcării presupuse a drepturilor sau intereselor legitime ale</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul de lege nu limitează asociațiile de business să sesizeze AA, acestea în context vor deține statut generic de petiționar.</p>

		<p>petiționarului sau din ziua când petiționarul a aflat despre presupusa încălcare. Din ipoteza normei art. 13 alin. (1), se înțelege că Avocatul Antreprenorilor poate fi sesizat doar de către petiționarul al cărui drepturi sau interese legitime au fost încălcate. În același timp, viitoarea lege nu prevede posibilitatea sesizării și un mecanism clar de interacțiune a Avocatului Antreprenorilor cu asociațiile de business (asociațiile patronale), care acționează în numele și în interesele membrilor săi. În opinia noastră, există necesitatea asigurării unei colaborări dintre Avocatul Antreprenorilor și asociațiile de business, în calitate de reprezentanți ai mediului de afaceri din diferite sectoare ale economiei, prin lărgirea cercului subiecților care pot sesiza Avocatul Antreprenorilor și stabilirea unui mecanism de interacțiune dintre ultimii (care nu se limitează la examinarea încălcărilor). Totodată, având în vedere competențele care se limitează la apărarea drepturilor și intereselor mediului de afaceri, considerăm că audiența întreprinzătorilor, prin lege, urmează a avea loc la un interval de cel puțin o dată pe săptămână.</p>
--	--	--

	<p>IV. Despre primirea spre examinare a sesizărilor</p> <p>(i) Se solicită clarificarea diferenței între „restituirea sesizării” și „neprimirea spre examinare a sesizării”, dacă există. Comentarii Art. 14 alin. (1), lit. b) din proiect, stabilește faptul că, ulterior recepționării cererii, Avocatul Antreprenorilor, are dreptul să restituie sesizarea fără examinare. În același timp, art. 14 alin. (5) reglementează cazurile în care sesizarea nu este primită spre examinare. (ii)</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>
	<p>Se solicită excluderea prevederii art. 14 alin. (5), lit. e) din lege, care stabilește că sesizarea nu este primită spre examinare în cazul în care conține calomnii și insulte sau discreditează autoritățile statului, autoritățile locale, alți antreprenori. Comentarii În opinia noastră, textul „discreditează autoritățile statului, autoritățile locale sau alți antreprenori” poate servi drept un pretext pentru a nu primi spre examinare, în cele mai dese cazuri, sesizările antreprenorilor, care, având în vedere natura încălcărilor și a faptelor ce eventual vor fi descrise, ar putea fi considerate ca reprezentând o discreditare a puterii publice.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege modificat aceste norme nu se regăsesc.</p>

	<p>V. Despre sursele de finanțare a Oficiului Avocatului Antreprenorilor Se propune reglementarea faptului că Oficiul Avocatului Antreprenorilor este finanțat de la bugetul de stat și din alte surse financiare neinterzise de lege. Comentarii Conform prevederilor art. 24 alin. (1) din proiect, Oficiul Avocatului Antreprenorilor se finanțează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală. În același timp, se consideră oportun stabilirea în mod expres în lege a faptului că Oficiul poate fi finanțat și din alte surse neinterzise de lege, surse care ar fi în măsură să contribuie la îmbunătățirea activității operaționale a Oficiului (e.g. contractarea experților care vor asista Oficiul).</p>	<p>Nu se acceptă. Potrivit art.37 alin.(2) al Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) „Bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”</p>
	<p>VI. Despre aducerea legislației în conformitate cu prevederile proiectului - Se propune operarea prin intermediul proiectului a modificărilor la un șir de alte acte normative sau, după caz, stabilirea în dispozițiile finale ale proiectului a faptului că legislația urmează a fi adusă în conformitate cu prevederile legii. Comentarii Cu titlu de exemplu, prin intermediul proiectului, se propune acordarea dreptului Avocatului Antreprenorilor de a sesiza</p>	<p>Se acceptă. Au fost amendate o serie de acte normative ce reglementează anumite aspecte conexe activității Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor.</p>

		<p>Curtea Constituțională și de a înainta acțiuni în instanțele judecătorești. Sub acest aspect, se consideră necesar operarea modificărilor la un șir de acte normative, precum: Codul jurisdicției constituționale (acordarea Avocatului Antreprenorilor a statutului de subiect cu drept de sesizare a Curții Constituționale), Codul de procedură civilă (scutirea de taxa de stat a cererilor înaintate de către Avocatul Antreprenorilor, după modelul scutiilor existente pentru Avocatul Poporului), Codul contravențional (stabilirea pedepselor pentru ignorarea recomandărilor Avocatului Antreprenorilor și alte acțiuni/inacțiuni prevăzute la art. 7 alin. (3) din proiectul de lege).</p>	
--	--	--	--

--	--	--	--

Tabel comparativ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(numărul unic 472/MEI/2020)

Nr d/o	Reglementarea în vigoare	Modificarea propusă
1.	<p>Legea taxei de stat nr.1216/1992</p> <p>Articolul 4 <i>Înlesnirile vizînd taxa de stat</i></p> <p>Alineatul (1) punctul 9)</p> <p>Sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești:</p> <p>9) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului - pentru cererile privind apărarea intereselor petiționarilor ale căror drepturi și libertăți constituționale au fost încălcate;</p>	<p>Art. I. - Articolul 4 din Legea taxei de stat nr.1216/1992 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.53–55, art.302), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>alineatul (1) punctul 9), după cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului” se completează cu cuvintele „ , Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor”;</p>
	(5) În conformitate cu Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), sînt scutite de	alineatul (5) cuvintele „și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu cuvintele „ , Avocatului

	taxa de stat cererile adresate Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului.	Poporului pentru drepturile copilului și Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.
2.	<p>Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament</p> <p>Art.3. – Mandatul de deputat este incompatibil cu:</p> <p>a) funcția de Președinte al Republicii Moldova;</p> <p>b) funcția de membru al Guvernului;</p> <p>c) funcția de Avocat al Poporului, de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului;</p>	<p>Art. II. - La articolul 3 din Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament (replicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.59–61, art.201), cu modificările ulterioare, litera c), după cuvintele „Avocat al Poporului pentru drepturile copilului” se completează cu cuvintele „, de Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
3.	<p>Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte</p> <p>Articolul 3¹ Pașaportul diplomatic</p> <p>(2) Pașapoarte diplomatice se eliberează următoarelor categorii de persoane:</p> <p>i¹) Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului;</p>	<p>Art. III. - La articolul 3¹ din Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.9, art.89), cu modificările ulterioare, alineatul (2) litera i¹), după cuvintele „ Avocatului Poporului pentru drepturile copilului” se completează cu cuvintele „ , Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
4.	<p>Legea nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională</p> <p>Articolul 25. Subiecții cu drept de sesizare</p> <p>Dreptul de sesizare îl au:</p> <p>i¹) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;</p>	<p>Art. IV. - Articolul 25 din Legea nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), cu modificările ulterioare, se completează cu litera i²) cu următorul cuprins: „i²) Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
5.	<p>Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995</p> <p>Articolul 38. Subiecții cu drept de sesizare</p> <p>(1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea făcută de:</p>	<p>Art. V. - La articolul 38 din Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.53–54, art.597), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu litera i²) cu următorul cuprins:</p>

	i ¹⁾ Avocatul Poporului pentru drepturile copilului;	„i ²⁾ Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor” .
6.	<p>Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996</p> <p>Articolul 100. Persoanele care pot asista la ședințele Parlamentului</p> <p>(1) La ședințele publice ale Parlamentului pot asista reprezentanții misiunilor diplomatice, Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, adjuncții Avocatului Poporului, reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă și, după caz, funcționari ai Secretariatului Parlamentului, reprezentanți ai părților interesate, precum și alte persoane, în baza autorizației sau invitației, în condițiile stabilite de Biroul permanent.</p>	<p>Art. VI. - Articolul 100 alineatul (1) din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.50, art.237), cu modificările ulterioare, după cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului,” se completează cu cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor,” .</p>
7.	<p>Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996</p> <p>Articolul 90. Martorul</p> <p>(3) Nu pot fi citați și ascultați ca martori:</p> <p>9) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, adjuncții Avocatului Poporului și funcționarii Oficiului Avocatului Poporului – referitor la faptele care le-au devenit cunoscute în legătură cu exercitarea atribuțiilor lor.</p>	<p>Art. VII. - La articolul 90 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, alineatul (3) punctul 9) după cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului,” se completează cu cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor,” .</p>
8	<p>Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003</p> <p>Articolul 85. Scutirile de taxă de stat</p> <p>(1) De taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc:</p> <p>e) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului – pentru cererile privind apărarea intereselor</p>	<p>Art. VIII. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>

	<p>petiționarilor ale căror drepturi și libertăți constituționale au fost încălcate;</p> <p>Articolul 134. Dreptul refuzului de a depune mărturie</p> <p>Sînt în drept să refuze de a face depoziții în calitate de martor în judecată:</p> <p>h) Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, adjuncții Avocatului Poporului și funcționarii Oficiului Avocatului Poporului – referitor la faptele care le-au devenit cunoscute în exercițiul împuternicirilor.</p>	<p>La articolul 85 alineatul (1) litera e) și articolul 134 litera h), după cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului” se completează cu cuvintele „, Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
9	<p>Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, Anexa nr.2</p> <p>II. FUNCȚILE AI CĂROR TITULARI AU DREPTUL DE ACCES LA SECRETUL DE STAT DE FORMA 2</p> <p>9. Avocat al Poporului pentru drepturile copilului</p>	<p>Art. IX. - Punctul II al Anexei nr.1 la Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.45–46, art.123), cu modificările ulterioare, se completează cu poziția 9¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„9¹ Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
10	<p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008</p> <p>Articolul 320. Imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului</p>	<p>Art. X. - Articolul 320 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3–6, art.15), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. În titlul articolului cuvintele „și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu cuvintele „, ; Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
	<p>Imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului cu scopul de a influența</p>	<p>2. În partea dispozitivă a articolului, cuvintele „și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu</p>

	deciziile acestora asupra unor sesizări, ignorarea intenționată de către persoana cu funcție de răspundere a sesizării și neîndeplinirea recomandărilor date de Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, împiedicarea sub orice altă formă a activității acestora se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.	cuvintele „, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.
11	<p>Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.19</p> <p>Anexă</p> <p>Funcțiile de demnitate publică</p> <p>Avocat al Poporului, Avocat al Poporului pentru drepturile copilului, adjunct al Avocatului Poporului</p>	<p>Art. XI. - În anexa la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194–196, art.637), cu modificările ulterioare, după cuvintele „Avocat al Poporului pentru drepturile copilului,” se completează cu cuvintele „Avocat al Poporului pentru drepturile antreprenorilor,”</p>
12	<p>Articolul 1. Activitatea Avocatului Poporului (Ombudsmanului)</p> <p>(1) Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (în continuare – <i>Avocatul Poporului</i>) asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile comerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.</p>	<p>Art. XII. - Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.110–114, art.278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 1 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Avocatul poporului pentru protecția drepturilor antreprenorilor își exercită atribuțiile pentru asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor de către autoritățile publice, de către</p>

<p>(2) Avocatul Poporului contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora, prin aplicarea procedurilor reglementate de prezenta lege.</p> <p>(3) Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copilului își exercită atribuțiile pentru asigurarea respectării drepturilor și a libertăților copilului și realizării, la nivel național, de către autoritățile publice centrale și locale, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.</p>	<p>organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.”</p>
<p>Articolul 5. Mandatul Avocatului Poporului</p> <p>(1) Parlamentul numește doi Avocați ai Poporului autonomi unul față de celălalt, dintre care unul este specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului.</p>	<p>2. La articolul 5 alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Parlamentul numește trei Avocați ai Poporului autonomi unul față de celălalt, dintre aceștia un Avocat este specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului, iar alt Avocat este specializat în problemele de protecție a drepturilor antreprenorilor.”</p>
<p>Articolul 6. Condițiile de eligibilitate</p> <p>(1) Funcția de Avocat al Poporului poate fi deținută de persoana care corespunde următoarelor cerințe:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova;</p>	<p>3. La articolul 6 alineatul (1):</p> <p>litera b) va avea următorul cuprins:</p>

<p>b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;</p> <p>c) deține diplomă de licență sau echivalentul acesteia;</p> <p>d) are o vechime în muncă de cel puțin 10 ani și o activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului;</p>	<p>„b) în privința sa nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;”</p> <p>litera d) se completează cu cuvintele „sau în domeniul activității de întreprinzător”.</p>
<p>Articolul 7. Selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului</p> <p>(1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie parlamentară specială, alcătuită din membri ai Comisiei drepturilor omului și relații interetnice și ai Comisiei juridice, numiri și imunități. Comisia parlamentară specială organizează concursul public de selectare a candidaților la funcția de Avocat al Poporului conform regulamentului aprobat de aceasta.</p>	<p>4. La articolul 7 alineatul (1) cuvintele „ și ai Comisiei juridice, numiri și imunități” se substituie cu cuvintele „ , ai Comisiei juridice, numiri și imunități și ai Comisiei economie, buget și finanțe”.</p>
<p>Articolul 9. Jurământul Avocatului Poporului</p> <p>(1) La intrarea în funcție, Avocatul Poporului depune în plenul Parlamentului următorul jurământ: “Jur să respect Constituția și legile Republicii Moldova, statutul Avocatului Poporului, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale omului/copilului, să-mi îndeplinesc cu bună-credință și imparțialitate atribuțiile, să apăr demnitatea Instituției Avocatul Poporului”.</p>	<p>5. La articolul 9 alineatul (1) după cuvintele „omului/copilului” se completează cu cuvântul „/antreprenorilor”.</p>
<p>Articolul 11. Drepturile Avocatului Poporului</p> <p>În exercitarea mandatului său, Avocatul Poporului are dreptul:</p>	<p>6. La articolul 11: litera d) se completează cu cuvintele „ , precum și în domeniul activității de întreprinzător”;</p>

<p>d) să prezinte Parlamentului sau Guvernului recomandări în vederea perfecționării legislației în domeniul asigurării drepturilor și libertăților omului;</p> <p>e) să verifice respectarea și exercitarea conformă de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale, de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile a atribuțiilor acestora privind respectarea drepturilor și libertăților omului;</p> <p>f) să reprezinte persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice în fața autorităților publice și instanțelor de judecată în cazurile complexe ce țin de drepturile și libertățile omului sau în cazurile de interes public;</p> <p>o) să solicite concluziile instituțiilor competente referitoare la respectarea drepturilor și libertăților omului în cazul în care există suficiente temeiuri pentru a presupune lezarea drepturilor și libertăților garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;</p> <p>p) să facă publice rezultatele examinării cazurilor privind încălcarea drepturilor și libertăților omului;</p>	<p>litera e) se completează cu cuvintele „ , precum și drepturile antreprenorilor”;</p> <p>litera f) după cuvintele „drepturile și libertățile omului” se completează cu cuvintele „ , drepturile antreprenorilor”;</p> <p>litera o) după cuvintele „drepturilor și libertăților omului” se completează cu cuvintele „ , precum și ale antreprenorilor”;</p> <p>literele p) și q) se completează cu cuvintele „ , precum și ale antreprenorilor”.</p>
---	---

<p>q) să colaboreze cu instituții și organizații internaționale și regionale care activează în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului.</p>	<p>Articolul 12. Obligațiile Avocatului Poporului</p> <p>(1) Avocatul Poporului este obligat:</p> <p>a) să apere drepturile și libertățile omului în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu legile și tratatele internaționale din domeniul drepturilor și libertăților omului la care Republica Moldova este parte, să-și exercite atribuțiile funcției în conformitate cu legislația;</p>	<p>7. La articolul 12 alineatul (1) litera a) după cuvintele „drepturilor și libertăților omului” se completează cu cuvintele „, precum și ale antreprenorilor”, iar după cuvintele „domeniul drepturilor și libertăților omului” se completează cu cuvintele „, precum și din domeniul activității de întreprinzător”.</p>
<p>Articolul 14. Încetarea înainte de termen a mandatului Avocatului Poporului</p> <p>(2) Temeiurile prevăzute la alin.(1) lit.a), b) și lit.d)–g) se constată în ședința plenară a Parlamentului, în baza raportului Comisiei drepturile omului și relații interetnice, prin adoptarea unei hotărâri în care se ia act de apariția cauzei ce determină încetarea înainte de termen a mandatului.</p>	<p>8. La articolul 14:</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „Comisiei drepturile omului și relații interetnice” se substituie cu cuvintele „Comisiei juridice, numiri și imunități”;</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „și ai Comisiei juridice, numiri și imunități” se substituie cu cuvintele „, Comisiei juridice, numiri și imunități și ai Comisiei economice, buget și finanțe”.</p>	<p>9. Se completează cu articolul 17¹ cu următorul cuprins:</p>

„Articolul 17¹. Atribuțiile Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor

(1) Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor acordă protecție și asistență antreprenorilor în scopul asigurării respectării drepturilor și intereselor legitime ale acestora de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.

(2) Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor realizează apărarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor prin: prevenirea încălcării acestora, monitorizarea și raportarea modului de respectare la nivel național, promovarea drepturilor și intereselor legitime ale antreprenorilor și a mecanismelor de apărare a acestora, aplicarea procedurilor reglementate de prezenta lege, perfecționarea legislației și prin colaborarea internațională în acest domeniu.

(3) Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor cooperează cu oricare persoană, organizație necomercială, instituție sau autoritate publică cu activitate în domeniu.

(4) Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor decide asupra cererilor privind încălcarea drepturilor antreprenorilor.

(5) În scopul apărării drepturilor antreprenorilor, Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor poate sesiza

		Curtea Constituțională și poate înainta acțiuni în instanțele judecătorești. (6) În activitatea sa, Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor este asistat de o subdiviziune specializată din cadrul Oficiului Avocatului Poporului.”
	<p>Articolul 21. Primirea spre examinare a cererilor (5) Nu este primită spre examinare cererea: a) depusă peste un an de la data constatării încălcării drepturilor și libertăților omului, cu excepția cazurilor când Avocatul Poporului poate prelungi acest termen, dar nu mai mult decât cu un an;</p> <p>Articolul 22. Sesizarea din oficiu a Avocatului Poporului (1) În cazul în care dispune de informații privind încălcarea în masă sau gravă a drepturilor și libertăților omului, în cazurile de o importanță socială deosebită sau în cazul în care este necesară apărarea intereselor unor persoane care nu pot folosi de sine stătător mijloacele juridice de apărare, Avocatul Poporului este în drept să acționeze din oficiu. (2) În cazul în care se constată încălcări în masă sau grave ale drepturilor și libertăților omului, Avocatul Poporului este în drept să prezinte rapoarte speciale la ședințele Parlamentului, precum și să propună instituirea unor comisii speciale care să cerceteze aceste fapte.</p> <p>Articolul 25. Acțiunile procesuale ale Avocatului Poporului (1) În baza rezultatelor examinării sesizării, Avocatul Poporului este în drept:</p>	<p>10. - La articolul 21 alineatul (5) litera a), articolul 22 alineatele (1) și (2), articolul 25 alineatul (1) litera b) și alineatul (2), după cuvintele „și libertăților omului” se completează cu cuvintele „și ale antreprenorilor”.</p>

	<p>b) să intervină pe lângă autoritățile competente cu un demers pentru intentarea unei proceduri disciplinare sau penale în privința persoanei cu funcție de răspundere care a comis încălcări ce au generat lezarea drepturilor și libertăților omului;</p> <p>(2) Avocatul Poporului este în drept să înainteze o acțiune în instanța de judecată în legătură cu faptele depistate de încălcare în masă sau gravă a drepturilor și libertăților omului. Cererea de chemare în judecată depusă de Avocatul Poporului este scutită de taxa de stat.</p>	
	<p>Articolul 24. Recomandările Avocatului Poporului</p> <p>(1) În situațiile în care se constată încălcări ale drepturilor sau libertăților petiționarului, Avocatul Poporului prezintă autorității sau persoanei cu funcție de răspundere ale cărei decizii, acțiuni sau inacțiuni, după părerea sa, încalcă drepturile și libertățile omului un aviz ce va cuprinde recomandări privind măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru repunerea imediată în drepturi a petiționarului.</p>	<p>11. La articolul 24 alineatul (1), după cuvintele „și libertățile omului” se completează cu cuvintele „și ale antreprenorilor”.</p>
	<p>Articolul 27. Perfecționarea legislației în domeniul drepturilor și libertăților omului</p> <p>În scopul perfecționării legislației în domeniul drepturilor și libertăților omului, Avocatul Poporului:</p> <p>a) prezintă subiecților cu drept de inițiativă legislativă propuneri și recomandări de perfecționare a legislației în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului;</p>	<p>12. La articolele 27 și 28 în titlul și cuprinsul articolelor după cuvintele „și libertăților omului” se completează cu cuvintele „și ale antreprenorilor”.</p>

	<p>b) emite opinii asupra proiectelor de acte normative care vizează drepturile și libertățile omului;</p> <p>c) emite opinii asupra compatibilității legislației naționale cu instrumentele juridice internaționale în domeniul drepturilor și libertăților omului.</p> <p>Articolul 28. Promovarea drepturilor și libertăților omului</p> <p>(1) Avocatul Poporului desfășoară activități de promovare a drepturilor și libertăților omului prin:</p> <p>a) sensibilizarea societății în vederea respectării drepturilor și libertăților omului prin intermediul mass-media și altor mijloace disponibile;</p> <p>b) mediatizarea cazurilor de încălcare a drepturilor și libertăților omului;</p> <p>c) familiarizarea societății cu mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului;</p> <p>d) contribuirea la consolidarea educației în domeniul drepturilor și libertăților omului și participarea la elaborarea programelor educaționale formale și nonformale;</p> <p>e) elaborarea și diseminarea materialelor informative despre drepturile și libertățile omului;</p> <p>f) alte mecanisme și mijloace permise de lege.</p> <p>(2) Avocatul Poporului colaborează cu organizațiile necomerciale naționale și internaționale din domeniul apărării drepturilor și libertăților omului, precum și cu mass-media.</p>	
	<p>Articolul 29. Raportarea privind respectarea și promovarea drepturilor și libertăților omului</p>	<p>13. La articolul 29:</p>

	<p>(1) Până la data de 15 martie a fiecărui an, Avocatul Poporului prezintă Parlamentului raportul anual privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova. Raportul va conține, obligatoriu, un capitol consacrat situației privind respectarea drepturilor și libertăților copilului și un capitol privind prevenirea torturii.</p> <p>(4) Comisia parlamentară drepturile omului și relațiile interetnice prezintă informația despre activitatea Avocatului Poporului anterior audierii raportului anual privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova.</p>	<p>alineatul (1) după cuvintele „și libertăților copilului” se completează cu cuvintele „un capitol consacrat situației privind respectarea drepturilor antreprenorilor”;</p> <p>alineatul (4) se completează cu următoarea propoziție: „Comisia parlamentară economie, buget și finanțe va prezenta Comisiei parlamentare drepturile omului și relațiile interetnice opinia sa privind informația din capitolul raportului anual consacrat situației privind respectarea drepturilor antreprenorilor.”</p>
	<p>Articolul 34. Oficiul Avocatului Poporului</p> <p>(5) În scopul acordării asistenței consultative Avocatului Poporului, în cadrul Oficiului pot fi angajați experți cu experiență în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului și în alte domenii conexe sau pot fi create consilii de experți. Regulamentul de activitate al consiliilor de experți se aprobă de către Avocatul Poporului.</p>	<p>14. La articolul 34 alineatul (5) după cuvintele „și libertăților omului” se completează cu cuvintele „și ale antreprenorilor”.</p>
13	<p>Art.1. – (1) Se aprobă:</p> <p>a) Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, conform anexei;</p>	<p>Art. XIII. - Legea nr.164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.267–273, art.504), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>

	b) efectivul-limită al Oficiului Avocatului Poporului în număr de 65 de unități.	1. La articolul 1 litera b) textul „65 de unități” se substituie cu textul „76 de unități”.
	<p>REGULAMENTUL de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului</p> <p>2. Oficiul este format din Avocatul Poporului și adjuncții săi, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Secretarul general și personalul Oficiului.</p> <p>7. Oficiul îndeplinește următoarele funcții de bază:</p> <p>6) acordă asistență în exercitarea atribuțiilor Avocatului Poporului, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, membrilor Consiliului pentru prevenirea torturii.</p> <p>8. În scopul realizării eficiente a funcțiilor de bază, Oficiul are următoarele atribuții:</p> <p>1) acordă asistență necesară Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului la elaborarea propunerilor și recomandărilor de perfecționare a legislației în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului;</p> <p>2) elaborează opinii privind compatibilitatea legislației naționale cu instrumentele juridice internaționale în domeniul drepturilor și libertăților omului, privind proiectele de acte normative care vizează drepturile și libertățile omului, de asemenea formulează puncte de vedere la cererea Curții Constituționale;</p> <p>3) pregătește proiecte de sesizări la Curtea Constituțională privind controlul constituționalității legilor și hotărârilor</p>	<p>2. În anexa la lege:</p> <p>la punctul 2, punctul 7 subpct.6), punctul 9, punctul 10, punctul 20 subpct.2) și 7), punctul 36 după cuvintele „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului,” se completează cu cuvintele „ Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor” la cazul gramatical respectiv;</p> <p>în cuprinsul punctelor 7, 8, 32, 34 și 40 după cuvintele „și libertăților omului” se completează cu cuvintele „și ale antreprenorilor”;</p> <p>punctul 8 sbp.1 cuvintele „și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu cuvintele „, Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor”;</p> <p>punctul 8 spct.11) și punctul 40 subpct.1) cuvintele „persoanele fizice” se substituie cu cuvintele „persoanele fizice/persoanele juridice”;</p>

	<p>Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;</p> <p>4) elaborează propuneri și recomandări de ratificare sau aderare la instrumentele internaționale în domeniul drepturilor și libertăților omului și acordă suport metodologic pentru asigurarea implementării lor;</p> <p>5) acumulează și analizează informații privind încălcarea drepturilor și libertăților omului și elaborează studii sau rapoarte tematice privind respectarea drepturilor și libertăților omului;</p> <p>6) elaborează și prezintă autorităților publice, organizațiilor și întreprinderilor, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, organizațiilor necomerciale și persoanelor cu funcții de răspundere de orice nivel obiecții și propuneri de ordin general referitoare la asigurarea drepturilor și libertăților omului, la îmbunătățirea activității acestora;</p> <p>7) monitorizează implementarea legislației în domeniul drepturilor și libertăților omului;</p> <p>8) propune și participă la elaborarea documentelor de politici privind prevenirea încălcării și asigurarea respectării drepturilor și libertăților omului;</p> <p>9) analizează experiența și practica altor state, jurisprudența instanțelor judecătorești naționale și internaționale, practicile proprii și cele ale altor subiecți cu atribuții în domeniul</p>
--	--

	<p>promovării și protecției drepturilor și libertăților omului, acumulează date statistice;</p> <p>10) asigură recepționarea și examinarea cererilor petiționarilor, precum și examinarea sesizărilor din oficiu ale Avocatului Poporului;</p> <p>11) contribuie la soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile publice, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, organizațiile necomerciale, persoanele cu funcții de răspundere de orice nivel;</p> <p>12) elaborează recomandări privind măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru repunerea imediată în drepturi a petiționarilor;</p> <p>13) asigură înaintarea acțiunilor în instanțele judecătorești și intervenirea în procese pentru a depune concluzii în vederea apărării drepturilor și libertăților omului;</p> <p>14) sensibilizează societatea prin intermediul mass-media și al altor mijloace disponibile în vederea respectării drepturilor și libertăților omului;</p> <p>15) mediatizează cazurile de încălcare a drepturilor și libertăților omului;</p> <p>16) familiarizează societatea cu mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului, contribuie la consolidarea educației în domeniul drepturilor și libertăților omului și la instruirea grupurilor profesionale în acest domeniu;</p> <p>17) participă la elaborarea programelor educaționale formale și nonformale în domeniul drepturilor și libertăților omului;</p>
--	--

	<p>elaborează și diseminează materiale informative despre drepturile și libertățile omului;</p> <p>18) elaborează și implementează proiecte împreună cu organizațiile necomerciale naționale și internaționale din domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților omului, precum și cu alte organizații interesate;</p> <p>19) conlucrează cu organizațiile internaționale cu atribuții în domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților omului, cu instituții similare din alte state, cooperează cu alte instituții naționale sau internaționale în vederea schimbului de experiență și a implementării bunelor practici în domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților omului și acordă asistență de specialitate în dezvoltarea relațiilor externe ale Avocatului Poporului;</p> <p>20) organizează și participă la conferințe, seminare, mese rotunde și la alte întruniri în domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților omului, desfășurate în țară sau peste hotare;</p> <p>21) asigură gestionarea resurselor umane și implementarea politicilor de personal;</p> <p>22) asigură gestionarea resurselor bugetare și activitatea financiar-contabilă;</p> <p>23) asigură gestionarea resurselor informaționale;</p> <p>24) îndeplinește alte funcții menite să asigure exercitarea deplină și operativă a atribuțiilor Avocatului Poporului.</p> <p>9. Avocatul Poporului și adjuncții săi, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Secretarul general și personalul</p>
--	---

	<p>Oficiului sînt obligați să nu divulge secretul de stat, precum și alte date și informații ocrotite de lege, să nu divulge informațiile confidențiale și datele cu caracter personal care le-au fost comunicate în cadrul activității lor, decît cu consimțămîntul persoanei la care acestea se referă. Informațiile, documentele și materialele acumulate în procesul de examinare a cererilor depuse de petiționari, care confirmă sau infirmă încălcarea drepturilor omului, sînt confidențiale și urmează a fi protejate și după încheierea examinării cererii.</p> <p>10. Sub aspect structural, Oficiul este constituit din Avocatul Poporului și adjuncții săi, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Secretarul general, subdiviziunile structurale cu statut de direcții, secții, servicii și reprezentanțe teritoriale. Subdiviziunile structurale sînt create prin act administrativ al Avocatului Poporului.</p> <p>14. Atribuțiile Avocatului Poporului pentru drepturile copilului sînt reglementate de art.17 din Legea cu privire la Avocatul Poporului. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului va înainta Avocatului Poporului propuneri ce țin de planificarea activității Oficiului, de elaborarea proiectului bugetului și de raportare.</p>
<p>punctul 14 va avea următorul cuprins:</p> <p>„14. Atribuțiile Avocatului Poporului pentru drepturile copilului sînt reglementate de art.17 din Legea cu privire la Avocatul Poporului, iar atribuțiile Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor sînt reglementate de art.17¹ din Legea cu privire la Avocatul Poporului. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor vor înainta Avocatului</p>	

<p>20. Secretarul general:</p> <p>2) asigură realizarea raporturilor funcționale și conlucrarea dintre Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și personalul Oficiului, conducătorii subdiviziunilor structurale ale Oficiului, precum și dintre subdiviziunile interne ale acestuia;</p> <p>7) asigură conlucrarea operativă dintre Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și conducătorii subdiviziunilor structurale ale Oficiului;</p> <p>10) gestionează fluxul de informații necesare în activitatea Avocatului Poporului și a Avocatului Poporului pentru drepturile copilului;</p> <p>19) exercită și alte atribuții de serviciu și responsabilități specifice încredințate de Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.</p> <p>32. În cadrul Oficiului pot fi contractați experți cu experiență în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului și în alte domenii conexe. Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului pot împuternici experții să acționeze în scopul exercitării unor sarcini concrete pentru realizarea mandatului lor.</p> <p>34. Membrii consiliilor de experți dispun de experiență în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului și în alte domenii conexe.</p>	<p>Poporului propuneri ce țin de planificarea activității Oficiului, de elaborarea proiectului bugetului și de raportare.”</p> <p>punctul 20 subpct.10) cuvintele „și a Avocatului Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu cuvintele „ , Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și a Avocatului Poporului pentru drepturile antreprenorilor”;</p> <p>punctul 20 subpct.19) și punctul 32 cuvintele „ și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului” se substituie cu cuvintele „ , Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor”.</p>
---	---

14	<p>40. Personalul reprezentanței, prin împuternicire, poate să acționeze în numele Avocatului Poporului, avînd următoarele drepturi:</p> <p>1) să recepționeze și să examineze cererile cu privire la încălcarea drepturilor și libertăților omului și să contribuie la soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile publice;</p> <p>2) să verifice respectarea exercitării conforme de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale, de către persoanele cu funcții de răspundere de orice nivel a atribuțiilor acestora privind respectarea drepturilor și libertăților omului;</p> <p>3) să reprezinte, la cerere, persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată în cazurile complexe ce țin de drepturile și libertățile omului sau în cazurile de interes public;</p> <p>9) să aibă întrevederi nelimitate și convorbiri confidențiale, iar în caz de necesitate prin intermediul traducătorului, cu persoana aflată în locurile specificate la subpunctul 6), precum și cu oricare altă persoană care, în opinia sa, ar putea oferi informații utile privind cazul examinat de încălcare a drepturilor sau libertăților omului.</p>	
		<p>Anexa numărul 3 la Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.441–447, art.715), cu</p>

	modificările ulterioare, la Tabelul 1, după poziția A1015 se introduce poziția A1060 cu următorul cuprins:		
A1060		Avocatul Poporului pentru drepturile antreprenorilor	124